

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ
ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

Міжнародна науково-практична конференція магістрантів

**НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ
УХХІ СТОЛІТТІ**

**Актуальні питання розвитку аграрного
та земельного права: національний і міжнародний вимір**

18 листопада 2021 р.

Біла Церква
2021

– сільськогосподарський договір є правовою формою реалізації взаємних інтересів сторін з урахуванням юридичних, природно-кліматичних, економічних можливостей; він також виступає юридичною формою відносин, які опосередковано забезпечують розвиток аграрного виробництва з використанням досягнень науково-технічного прогресу, товарного обміну, інших аграрно-економічних способів.

Визначаючи систему договірних відносин в аграрній сфері виробництва, необхідно вказати на багатоаспектність різних сфер сільського господарства. Договір в системі агропромислового комплексу – це домовленість двох або більше сторін, спрямованих на набуття, зміну чи припинення їх прав та обов'язків щодо забезпечення розвитку і обслуговування аграрного виробництва з метою підвищення його ефективності і реалізації взаємних інтересів сторін.

Класифікація системи договорів в аграрній сфері можливо здійснювати за двома основними критеріями: загальна класифікація і спеціальна (галузева) класифікація. Так, за загальною класифікацією можливо виділити дві групи договорів: цивільно-правові та аграрно-правові договори.

Основною класифікацією сільськогосподарських договорів є поділ на:

1) договори, метою яких є створення в процесі виробничого співробітництва певного сільськогосподарського продукту, будь-яких товарів, істотна зміна об'єкта аграрного виробництва;

2) договори, метою яких є реалізація виробленої продукції (товарів) і придбання матеріально-технічних засобів для забезпечення функціонування основного аграрного виробництва;

3) договори, метою яких є надання різних послуг, що сприяють нормальному здійсненню аграрного виробництва.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356
2. Правові засоби матеріально-технічного забезпечення товаровиробників в умовах реформування АПК. 2019. URL:http://adhdportal.com/book_2719.html
3. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу/ за ред. М. М. Ільчука. К.: Вища освіта, 2017. 398 с.

УДК: 343.35:332.2.021.8(477)

ТКАЧЕНКО Т.Д., магістрантка

Науковий керівник – **МЕЛЬНИК О. Г.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Tatianatkachenko15@gmail.com

ПРОБЛЕМИ КОРУПЦІЇ В СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Анотація. В даній статті розглядається корупція в Україні та закордоном за корупційні діяння у сфері земельного законодавства та кримінальна відповідальність за дані злочини.

Ключові слова: земля, хабарництво, корупція, ринок землі, корупційні схеми, земельне законодавство.

Відповідно до Конституції України, територіальна структура (устрій) України гарантується на основі єдності та цілісності державної території, поєднуючи у собі централізацію і децентралізацію у здійсненні державної влади, збалансованого соціально-економічного розвитку регіонів з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних та демографічних особливостей. Земельні ресурси в державі служать територіальною основою її суверенітету. Цей напрямок функціонування країни виражається

державно-політичною позицією держави, визначеною першою особою держави. Державне управління територією завжди було найважливішим у зовнішній та внутрішній політиці.

Відповідно до чинного Земельного кодексу України, кожен громадянин нашої держави має законне право на отримання своєї частки земельної ділянки і в цілях, які передбаченні законодавством [1]. Ніхто не має право позбавити громадянина цього права, лише у разі передбачених законодавчих вимог, зокрема Законом України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності» від 17.11.2009 р. №1559-VI [2].

Однак наразі існує безліч судових справ про хабарі, які пов'язані із земельними ресурсами. Протягом 30-х років нашої незалежності країни, ринок землі є найбільшим тіншовим ринком країни, що оцінюється в мільярди доларів.

Згідно за інформаційними даними Верховного Суду, в період 2018-2019 років за незаконне захоплення земельних ділянок було засуджено 109 осіб. А в минулому 2020 році, Національна поліція України розслідувала 315 кримінальних справ, які були пов'язані з Національною академією аграрних наук, яка входить до 5-ки найбільших землекористувачів в країні та володіє близько 400 тис. га землі.

Протягом 2020 року за ст. 368 КК України «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди» було засуджено 81 посадову особу за отримання хабаря. Натомість за пропозицію, обіцянку або надання неправомірної вигоди службовій особі відповідно до ст. 369 КК були притягнуті до відповідальності майже 600 хабародавців [3].

Основоположними принципами земельної політики Європейського Союзу є свобода (забезпечення вільного руху капіталу для відкриття та ведення приватного бізнесу) і справедливість (відсутність дискримінації). Історія економічного розвитку країн ринкової економіки переконливо свідчить про посилення регулюючого впливу держави на сільськогосподарське виробництво і ринок землі, яке здійснюється шляхом створення правильного нормативно-правового поля, застосування економічних інструментів впливу держав на суб'єкт підприємництва. Обмеження прав приватної власності на землю сільськогосподарського призначення передбачені законодавством більшості держав-членів ЄС, незважаючи на те, що в цих країнах немає прямо виражених правових обмежень на володіння землею. Особливе значення має регулююча роль держави в організації функціонування ринку сільськогосподарських земель [4 С. 22].

Більшість країн колишнього СРСР, які приєдналися до Європейського Союзу, вже досить успішно здійснили лібералізацію ринку землі, тому українські державні службовці мають усі можливості прийняти якісні закони про ринок землі в Україні.

Процес реформування ринку земель сільськогосподарського призначення у нових державах-членах ЄС розпочався після проголошення незалежності ряду країн, таких як Польща та Угорщина у 1989 році, Естонія, Латвія та Литва у 1991 році, Чехія та Словаччина в 1993 році. У період реформ економіка цих країн значною мірою залежала від сільськогосподарського виробництва. Частка аграрного сектору у ВВП досягла в деяких країнах 25%, а в більшості країн третина населення була зайнята у сільськогосподарському виробництві.

У більшості цих країн реформа земельного ринку мала на меті повернути землю її колишнім власникам та перерозподілити землю у власності колгоспів та радгоспів серед фермерів. Після 25 років трансформації деякі країни вже завершили земельну реформу, тоді як в деяких країнах цей процес затягнувся і триває донині.

Після багатьох років реформ та змін майже не існує абсолютних обмежень на сучасних ринках, які були введені в перші роки реформ. Таким чином, жодна з країн цієї групи не має регулювання цін, обмеження щодо максимальної площі землі, що належить, є лише у трьох країнах, таких як Польща, Угорщина та Румунія. Рівень податкового навантаження на купівлю сільськогосподарських земель у цих країнах значно нижчий, ніж у старих країнах-

членах ЄС. Однак у деяких країнах сільськогосподарські землі, як правило, не звільняються від оподаткування, що робить цей сектор привабливим для сільського господарства.

Світовий досвід загалом показує, що ринковий обіг земельних ресурсів лібералізований повсюдно, але різниця полягає в ступені державного контролю над цим ринком. Ринки землі в Латвії, Литві та Естонії можна вважати абсолютно вільними, тоді як ринки землі в Молдові, Грузії та Польщі майже вільні: у цих країнах обмеження щодо операцій купівлі-продажу зводяться до мінімуму, і експерти відзначають, що попит на землю поступово зростає. В Угорщині, де операції із землею суворо контролюються та обмежуються державою, ринок недостатній, оскільки попит і пропозиція не збігаються.

Незважаючи на те, що переважна більшість нових держав-членів ЄС зараз відкрили свої ринки для іноземців, особливо громадян ЄС, обмеження щодо володіння сільськогосподарською землею взагалі існують протягом деякого часу. Ці обмеження тривали в середньому через сім років після вступу країни до ЄС і були спрямовані на запобігання спекуляціям на сільськогосподарських землях.

В цілому, досвід держав-членів ЄС дуже корисний і актуальний для України. Зрештою, в 90-і роки деякі держави ЄС опинилися в умовах, аналогічних умовам України, але вибрали більш швидкий і радикальний шлях розвитку ринку сільськогосподарських земель, що згодом призвело до невідповідності між сьогоdnішнім соціально-економічним розвитком України і новими державами-членами ЄС. Слід зазначити, що швидкість реформ і лібералізації ринку сільськогосподарських земель прямо пропорційна економічному зростанню і процвітанню в нових державах-членах ЄС.

Відкриття ринку землі в Україні сприятиме залученню зарубіжних інвесторів, оскільки зняття мораторію слугуватиме додатковим фактором для збільшення інвестицій в економіку України та посиленню конкуренції, що сприятиме стимулюванню розвитку аграрного сектору економіки. Узагальнюючи результати проведення земельної реформи в Україні необхідно окреслити ризики для суспільства, якими вона супроводжується, зокрема: зріст соціального невдоволення, зумовлений відчуттям «несправедливої» купівлі-продажу земельних ділянок, зокрема серед противників відкриття ринку землі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Земельний кодекс України. Відомості Верховної Ради України, 2002, № 3- 4, ст. 27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.

2. Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності. Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 1, ст. 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1559-17#Text>

3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341–III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

4. Шкурюпат О. В. Антикорупційна політика у сфері земельних відносин: історико-теоретичний аналіз. Інститут підготовки кадрів держ. Служби зайнятості. Київ, Україна. 2018.

УДК: 342

КАВУН М.О., магістр

Науковий керівник – **БРОВКО Н.І.**, д-р юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ukrplaygames@gmail.com

РОЛІ МІСЦЕ ПРАВОВИХ ЦІННОСТЕЙ В СТРУКТУРІ ПРАВОСВІДОМОСТІ ПРАЦІВНИКІВ АГРАРНОЇ СФЕРИ

Анотація. В тезах розглянуто питання місця і ролі правових цінностей у структурі правосвідомості працівників аграрної сфери. Встановлено, що правові цінності виступають загальнообов'язковими ціннісними орієнтирами у діяльності українських аграріїв. Наголошено на необхідності підвищення правової свідомості цієї категорії та подолання правового нігілізму, який присутній та має місце у житті працівників аграрного

ЗМІСТ

Яцун М. А., Мельник О.Г. Оцінка сучасного стану ринку страхування сільськогосподарських культур в ЄС та Україні – порівняльний аспект.....	3
Войтко В. О., Ковальчук І.В. Нормативно-правові основи інвестиційної політики держави в аграрному секторі.....	4
Котіков О.І., Ковальчук І.В. Проблемні аспекти міжнародно-правового регулювання аграрних відносин.....	6
Шаповалова А.М., Ковальчук І.В. Правові роблеми інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників.....	9
Пастухова М.О., Сокиринська О.А. Система джерел правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів агробізнесу.....	11
Солодкий О.Є., Сокиринська О.А. Особливості державного регулювання агробізнесу.....	13
Цимбалюк Н.Р., Нікітенко О.І. Характерні способи вчинення кримінальних правопорушень проти довкілля.....	16
Колісник Є.О., Нікітенко О.І. Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти екологічної безпеки.....	18
Хорошун Л.М., Нікітенко О.І. Особливості кваліфікації кримінального правопорушення пов'язаного з незаконним видобуванням, збутом, придбанням, передачею, пересиланням, перевезенням, переробкою бурштину.....	20
Яремчук В.О., Настіна О.І. Правова охорона та раціональне використання земель сільськогосподарського призначення.....	22
Прокопець О. І., Настіна О.І. Правові проблеми землеоціночної діяльності в територіальних громадах.....	25
Білоус Р. С., Настіна О.І. Компетенція територіальних громад у системі правового регулювання управління землею.....	28
Білоус О. С., Мельник О.Г. Теоретико-правовий аналіз ринку сільськогосподарського страхування в Україні.....	30
Кущенко О. В., Настіна О.І. Правове регулювання охорони об'єктів культурної спадщини в Україні: проблемні питання відчуження земельних ділянок.....	32
Кононюк П.О., Поляруш-Сафроненко С.О. Проблеми визначення поняття екологічна міграція.....	33
Бодрик О.М., Єфремова І.І. Договірні відносини в сфері аграрного виробництва.....	35
Ткаченко Т.Д., Мельник О.Г., Проблеми корупції в сфері земельних відносин в Україні: міжнародно-правовий аспект.....	36
Кавун М. О., Бровко Н.І. Роль і місце правових цінностей в структурі правосвідомості працівників аграрної сфери.....	38
Мойсеєнко В. В., Бровко Н.І. Екологічне інформаційне забезпечення як засіб реалізації доступу до екологічної інформації.....	40
Мукоїда І. І., Обіюх Н.М. Особливості правового режиму земель курортів.....	42
Горлова Д. В., Обіюх Н.М. Принципи екологічного управління у сфері поводження з добривами та пестицидами: правовий аспект.....	45
Власенко І.В., Обіюх Н.М. Правова характеристика дозвільних процедур у сфері природокористування.....	47
Мацюк О.С., Єфремова І.І. Організація аграрного виробництва суб'єктами аграрного виробництва.....	49
Максимчук В.В., Бровко Н.І. Місце екологічних прав у глобальному інформаційному суспільстві.....	50
Гарнага П.Є., Пахомова А.О. Комплекс заходів щодо стимулювання розвитку органічного фермерства на основі досвіду зарубіжних країн.....	52
Пахомова А.О., Шевченко Л. О. Досвід розвитку інноваційної діяльності аграрної сфери провідних країн світу.....	53
Сігал Є. Є., Пахомова А.О. Форми сільськогосподарської дорадчої діяльності зарубіжних країн.....	55
Снігур А.О., Сокиринська О.А. Правові аспекти поняття наукової діяльності в аграрній сфері.....	56
Король О.О., Ломакіна І.Ю. Землі сільськогосподарського призначення як об'єкт правового регулювання.....	58
Сергєєв О.В., Бровко Н.І. Конституційно-правове регулювання переривання вагітності.....	59
Лехкодер М. В., Ломакіна І. Ю. Правове регулювання рослинництва в Україні та країнах ЄС.....	62